

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Dalilou Marečkovou v právní věci žalobkyně **K. G.**, nar. x, bytem x, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 27. 1. 2015, č. j. x,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 27. 1. 2015, č. j. x, se zrušuje a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í

Žalobkyně svou žalobou podanou zdejšímu soudu dne 13. 5. 2015 napadla rozhodnutí žalované ze dne 27. 1. 2015, č. j. x (dále jen „napadené rozhodnutí“). Z žaloby a spisového materiálu vyplynulo, že se žalobkyně domáhala zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalované k dalšímu řízení. V žalobních bodech uvedla, že je v důsledku dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu invalidní. Na základě posouzení zdravotního stavu žalobkyně žalovaná v první instanci rozhodla tak, že byl žalobkyni přiznán invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně. Námitky žalobkyně pak žalovaná napadeným rozhodnutím po opětovném posouzení zdravotního stavu žalobkyně zamítla. S napadeným rozhodnutím a se závěry žalované v něm uvedenými žalobkyně nesouhlasila, neboť je přesvědčena, že její zdravotní stav i podle obsahu lékařských zpráv, které předložila, odpovídá invaliditě třetího stupně. Z uvedeného důvodu se žalobkyně domáhala soudního přezkoumání napadeného rozhodnutí.

Žalovaná ve svém vyjádření k žalobě uvedla, že napadené rozhodnutí vychází z lékařského posudku zdravotního stavu žalobkyně zpracovaného posudkovým lékařem žalované, přičemž tento žalovaná považuje za úplný, celistvý a přesvědčivý. Dále žalovaná doplnila, že k nové žádosti žalobkyně jí byla rozhodnutím ze dne 2. 11. 2015 č. j. R-2.11.2015-x přiznána invalidita druhého stupně, a to od 4. 3. 2015, a navrhla, aby soud žalobu zamítl. V rámci řádného vypořádání se s námitkami žalobkyně též žalovaná navrhla, aby zdravotní stav žalobkyně přezkoumala posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí.

Při ústním jednání krajský soud ze správního spisu zjistil, že žalovaná rozhodnutím ze dne 10. 12. 2014, č. j.x přiznala žalobkyni invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně. Posudkový lékař MUDr. R. S. v daném případě dospěl ve svém posudku ze dne 13. 11. 2014 k závěru, že žalobkyni v důsledku jejího dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla její pracovní schopnost o 35%. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně byla označena středně těžká forma Crohnovy nemoci se středně těžkým funkčním postižením [podle kapitoly XI., odd. C, položky 4b přílohy vyhlášky č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity)]. Podle posudkového lékaře tedy žalobkyně splnila podmínky pro přiznání prvního stupně invalidity.

Námítky žalované ze dne 18. 12. 2014, doručené České správě sociálního zabezpečení (dále jen „ČSSZ“) dne 23. 12. 2014, proti shora uvedenému rozhodnutí byly žalovanou zamítnuty napadeným rozhodnutím. Napadené rozhodnutí žalované přitom vychází z posudku lékaře ČSSZ MUDr. M. P. ze dne 21. 1. 2015, podle něhož je žalobkyně rovněž invalidní pro invaliditu prvního stupně, přičemž předmětný posudek se v zásadě ztotožnil s nálezem a závěry obsaženými v posudku MUDr. R. S. Výslovně se z něj podává, že na základě provedeného přezkumu nedochází ke změně zmíněného posudkového lékaře a že námitkám žalobkyně nelze vyhovět. Na základě tohoto posudku vydala žalovaná napadené rozhodnutí, v němž shledala, že námitky žalobkyně nejsou důvodné, když rozhodnutí ze dne 10. 12. 2014 spočívá na závěrech posudku, který je dle jejího názoru úplný, přesvědčivý a správný.

Krajský soud v Praze po zjištění, že rozhodnutí napadené žalobou je způsobilé k přezkumu podle § 65 a násl. s. ř. s., že žalobkyně podala žalobu po vyčerpání řádného opravného prostředku před správním orgánem a žaloba byla podána v otevřené lhůtě podle § 72 odst. 1 a 3 s. ř. s., tj. do jednoho měsíce od právního moci rozhodnutí soudu v občanském soudním řízení, v němž soud zastavil řízení proto, že šlo o věc, v níž měla být podána žaloba proti rozhodnutí správního orgánu (přičemž dvouměsíční lhůta dle § 72 odst. 1 s. ř. s. byla při podání žaloby k Okresnímu soudu v Příbrami zachována), přezkoumal napadené rozhodnutí žalované, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Podle § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), má pojištěnec nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, a stal se invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29 zákona o důchodovém pojištění, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31 zákona o důchodovém pojištění, pokud nedosáhl důchodového věku, nebo je invalidním následkem pracovního úrazu.

Podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.

Podle § 26 zákona o důchodovém pojištění se za dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav pro účely tohoto zákona považuje zdravotní stav, který omezuje tělesné, smyslové nebo duševní schopnosti pojištěnce významné pro jeho pracovní schopnost, pokud tento zdravotní stav trvá déle než jeden rok nebo podle poznatků lékařské vědy lze předpokládat, že bude trvat déle než jeden rok.

Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně, nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně (§ 39 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění).

Pracovní schopností se podle § 39 odst. 3 zákona o důchodovém pojištění rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

Při určování poklesu pracovní schopnosti se podle § 39 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu, zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav, zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován, schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával, schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %, a v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % též to, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek.

Za zdravotní postižení se podle § 39 odst. 5 zákona o důchodovém pojištění pro účely posouzení poklesu pracovní schopnosti považuje soubor všech funkčních poruch, které s ním souvisejí.

Podle § 41 odst. 3 věta první zákona o důchodovém pojištění se při změně stupně invalidity nově stanoví výše invalidního důchodu, a to ode dne, od něhož došlo ke změně stupně invalidity.

Podle § 5 odst. 1 písm. a) zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů rozhoduje Česká správa sociálního zabezpečení o dávkách důchodového pojištění, pokud není v tomto zákoně stanoveno, že o nich rozhoduje jiný orgán sociálního zabezpečení, a zařizuje výplaty těchto dávek.

Řízení o změně poskytování nebo výše již přiznané dávky důchodového pojištění se podle § 81 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. zahajuje na základě písemné žádosti nebo z moci úřední orgánem, který je příslušný k rozhodnutí o této změně, není-li stanoveno jinak.

Proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení (§ 3 odst. 3 písm. b) zákona č. 582/1991 Sb.) ve věcech důchodového pojištění lze podle § 88 odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb. jako řádný opravný prostředek podat písemné námitky do třiceti dnů ode dne jeho oznámení účastníku řízení.

Ministerstvo práce a sociálních věcí podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění a pro účely odvolacího řízení správního, pokud napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě posudku okresní správy sociálního zabezpečení; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise.

Žalobními body žalobkyně brojí výlučně proti výsledku posouzení svého zdravotního stavu žalovanou. Vytýká jí, že její zdravotní stav posoudila nesprávně, neboť tento ve skutečnosti odpovídá třetímu stupni invalidity, nikoliv prvnímu stupni tak, jak uvedeno v napadeném rozhodnutí.

Zdejší soud doplnil dokazování posudkem posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí, detašovaného pracoviště v Praze, ze dne 18. 12. 2015. Z uvedeného posudku soud zjistil, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně byla ke dni vydání napadeného rozhodnutí žalované Crohnova choroba s četnými komplikacemi střevními (nutnost resekce tenkého střeva pro perforaci se zbytkovou délkou cca 120 cm, a aktivním zánětem v perianální oblasti s abscesem, píštělemi, vyžadujícím opakované chirurgické zákroky, dále ochablý anální stenotický svěrač s opakovanými dilatacemi, intermitentním únik stolice, sekundární hypochromní anemie a nefrolithiasa v anamnéze). Uvedené přitom dle posudku odpovídá, resp. ke dni vydání napadeného rozhodnutí odpovídalo, těžkému zdravotnímu postižení dle podle kapitoly XI, odd. C, položky 4c vyhlášky č. 359/2009 Sb. s procentní mírou poklesu pracovní schopnosti 60 % – 70%. Vzhledem k tíži stavu a zejména k úniku stolice, věku žalobkyně a společenským komplikacím, hodnotila posudková komise v tomto konkrétním případě míru poklesu pracovní schopnosti žalobkyně při horní hranici, tj. 70%. Ve věci žalobkyně se tedy ke dni vydání napadeného rozhodnutí, tj. k 27. 1. 2015, jednalo o invaliditu třetího stupně s trvalou dobou platnosti, a to počínaje dnem 14. 10. 2014, kdy byla odborným chirurgickým nálezem konstatována závažnost postižení s inkontinencí stolice.

Posouzení míry poklesu pracovní schopnosti a stanovení dne vzniku invalidity je otázkou odbornou, medicínskou (důchod podmíněný dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem), a rozhodnutí soudu tak závisí především na odborném lékařském posouzení. Správní soud si proto nemůže učinit úsudek o této otázce sám. Podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tímto účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Posudkové komise jsou oprávněny posoudit pokles pracovní schopnosti a zaujmout posudkové závěry o invaliditě, jejím vzniku, trvání či zániku. Posudkové řízení je specifickou formou správní činnosti (srov. § 16a č. 582/1991 Sb.) spočívající v posouzení zdravotního stavu občana a některých důsledků z něj

vyplývající pro oblast sociálního zabezpečení a důchodového pojištění. Jde o postup posudkového orgánu, jehož hlavním obsahem je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí též znalosti z oboru posudkového lékařství. I tyto posudky nicméně hodnotí soud jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v ustanovení § 77 odst. 2 s. ř. s. a v případě potřeby může zejména uložit též zpracování posudku soudem ustanoveným znalcem z oboru posudkového lékařství. Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí. Posudkový závěr by měl být náležitě zdůvodněn, aby byl přesvědčivý i pro soud, který nemá, a ani nemůže mít, odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity závisí především (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 5. 2013, sp. zn. 6 Ads 11/2013).

Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá v tom, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítal, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnila (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 4. 2015, sp. zn. 9 Ads 253/2014).

Správní soud tedy sám zdravotní stav žadatele o invalidní důchod nepřezkoumává. Nejsou-li namítány jiné vady řízení, správní soud v řízení o správní žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity a změny jejího stupně ověřuje pouze to, zda je posudek příslušné posudkové komise úplný a přesvědčivý. Je nezbytné, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnila. Z posudku musí být zřejmé, že zdravotní stav posuzovaného byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace i s přihlédnutím ke všem jím tvrzeným obtížím, aby nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti klinické diagnózy. V posudku musí být dále uvedeno, zda zjištěný zdravotní stav zakládá dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav a pokud ano, které zdravotní postižení bylo vzato za jeho rozhodující příčinu v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je více zdravotních potíží [§ 2 odst. 3 vyhlášky č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity)]. Jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení se tu nesčítají, ale procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle rozhodujícího zdravotního postižení se zřetelem k závažnosti vlivu ostatních na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se přitom považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti tedy komise vyhodnotí podle charakteru zdravotního postižení na základě vyhlášky o posuzování invalidity. Zdravotní postižení podřadí podle jeho druhu a intenzity pod příslušnou kapitolu, oddíl a položku přílohy k uvedené vyhlášce a současně odůvodní stanovenou míru poklesu pracovní schopnosti v rámci zde stanoveného rozpětí (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2015, sp. zn. 9 Ads 205/2014).

Žalobkyně nenamítala nesprávnost složení posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (§ 16b odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb.) a taková vada se nepodává ani z obsahu spisu. Soud proto přistoupil k posouzení úplnosti a přesvědčivosti posudku posudkové komise. Posudková komise dospěla k obdobnému závěru ohledně příčin dlouhodobě nepříznivého stavu žalobkyně, tj. že se jedná o Crohnovu nemoc s funkčním postižením, snižující celkovou výkonnost a způsobující lokální problémy. Dále však doplnila,

že žalobkyně trpí aktivním zánětem v perianální oblasti s abscesem, píštělemi, ochabnutím, stenózou análního svěrače s intermitentním únikem stolice, je ohrožena malnutricí, přičemž tento její stav je dlouhodobý, při němž byla příznivě stabilizující chirurgická léčba dále již neřešitelná, bez nejisté prognózy. Toto zdravotní postižení tak hodnotila podle kapitoly XI, oddíl C, položky 4c (jako těžkou formu postižení tenkého střeva a kolorekta), zatímco posudkový lékař v řízení o námitkách je hodnotil podle kapitoly XI., oddíl C, položka 4b přílohy vyhlášky č. 359/2009 Sb. (středně těžká forma postižení). Posudková komise rovněž řádně vyložila, z jakých důvodů hodnotila procentní míru poklesu pracovní schopnosti žalobkyně v rozpětí 60 % - 70%, a pro s přihlédnutím k tíži stavu, konkrétně vzhledem k úniku stolice u poměrně mladé ženy a společenským komplikacím, přistoupila ke zvýšení celkové procentní míry poklesu pracovní schopnosti žalobkyně na 70 %.

Z posudku posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí, kterým soud doplnil dokazování, je zřejmé, že zdravotní stav žalobkyně byl posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace, a to i s přihlédnutím k lékařským zprávám předloženým žalobkyní v řízení v projednávané věci. Posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí tedy soud hodnotí jako úplný a přesvědčivý.

Závěr žalované v napadeném rozhodnutí o stupni invalidity žalobkyně tedy neodpovídal zjištěné procentní míře poklesu její pracovní schopnosti, neboť při poklesu o nejméně 70 % se jedná o třetí stupeň invalidity (§ 39 odst. 2 psím. c) zákona o důchodovém pojištění). Soud proto postupem podle § 78 odst. 1 s. ř. s. napadené rozhodnutí žalované zrušil a podle § 78 odst. 4 s. ř. s. současně vyslovil, že se věc žalované vrací k dalšímu řízení. V dalším řízení žalovaná přihlédne k závěru posudku posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 18. 12. 2015 a znovu ve věci rozhodne.

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. Plně procesně úspěšná žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť jí v řízení žádné náklady nevznikly; žalované se zřetelem k výsledku řízení právo na náhradu nákladu řízení nepřisluší.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo

jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 15. února 2016

JUDr. Dalila Marečková, v. r.
samosoudkyně

Za správnost:
Božena Kouřimová